

CLASS : 12th (Sr. Secondary)

2082/2032

Series : SS-M/2017

Total No. of Printed Pages : 7

MARKING INSTRUCTIONS AND MODEL ANSWERS

ਪੰਜਾਬੀ

(Academic/Open)

(Only for Fresh Candidates)

ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਪੂਰਵਕ ਅਧਿਅਨ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਸਤਕਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦੇਣ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਨਾ ਕਰੋ।

General Instructions :

- (i) Examiners are advised to go through the general as well as specific instructions before taking up evaluation of the answer-books.*
- (ii) Instructions given in the marking scheme are to be followed strictly so that there may be uniformity in evaluation.*
- (iii) Mistakes in the answers are to be underlined or encircled.*
- (iv) Examiners need not hesitate in awarding full marks to the examinee if the answer/s is/are absolutely correct.*

2082/2032

P. T. O.

- (v) *Examiners are requested to ensure that every answer is seriously and honestly gone through before it is awarded mark/s. It will ensure the authenticity as their evaluation and also enhance the reputation of the Institution.*
  - (vi) *A question having parts is to be evaluated and awarded partwise.*
  - (vii) *If an examinee writes an acceptable answer which is not given in the marking scheme, he or she may be awarded marks only after consultation with the head-examiner.*
  - (viii) *If an examinee attempts an extra question, that answer deserving higher award should be retained and the other scored out.*
  - (ix) *Word limit wherever prescribed, if violated upto 10%. On both sides, may be ignored. If the violation exceeds 10%, 1 mark may be deducted.*
  - (x) *Head-examiners will approve the standard of marking of the examiners under them only after ensuring the non-violation of the instructions given in the marking scheme.*
  - (xi) *Head-examiners and examiners are once again requested and advised to ensure the authenticity of their evaluation by going through the answers seriously, sincerely and honestly. The advice, if not headed to, will bring a bad name to them and the Institution.*
-

महत्त्वपूर्ण निर्देश :

- (i) अंक-योजना का उद्देश्य मूल्यांकन को अधिकाधिक वस्तुनिष्ठ बनाना है। अंक-योजना में दिए गए उत्तर-बिन्दु अंतिम नहीं हैं। ये सुझावात्मक एवं सांकेतिक हैं। यदि परीक्षार्थी ने इनसे भिन्न, किन्तु उपयुक्त उत्तर दिए हैं तो उसे उपयुक्त अंक दिए जाएँ।
- (ii) शुद्ध, सार्थक एवं सटीक उत्तरों को यथायोग्य अधिमान दिए जाएँ।
- (iii) परीक्षार्थी द्वारा अपेक्षा के अनुरूप सही उत्तर लिखने पर उसे पूर्णांक दिए जाएँ।
- (iv) वर्तनीगत अशुद्धियों एवं विषयांतर की स्थिति में अधिक अंक देकर प्रोत्साहित न करें।
- (v) भाषा-क्षमता एवं अभिव्यक्ति-कौशल पर ध्यान दिया जाए।
- (vi) मुख्य-परीक्षकों/उप-परीक्षकों को उत्तर पुस्तिकाओं का मूल्यांकन करने के लिए केवल Marking Instructions/Guide Lines दी जा रही है, यदि मूल्यांकन निर्देश में किसी प्रकार की त्रुटि हो, प्रश्न का उत्तर स्पष्ट न हो, मूल्यांकन निर्देश में दिए गए उत्तर से अलग कोई और भी उत्तर सही हो तो परीक्षक, मुख्य-परीक्षक से विचार विमर्श करके उस प्रश्न का मूल्यांकन अपने विवेक के अनुसार करें।

ਭਾਗ - (ੳ)

1. ਦੋ ਨੰਬਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਨੰਬਰ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਹਨ। $2 + 3 = 5$

ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨਾਂ   ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ   ਕਵੀ ਦਾ ਨਾਂ

(ੳ) ਕਾਵਿ-ਕੀਰਤੀ   ਰਾਧਾ ਸੰਦੇਸ਼   ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ

(ਅ) ਕਾਵਿ-ਕੀਰਤੀ   ਪਦਮਾ   ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ

2. (ੳ) ਸੁਪਨੇ ਅਤੇ ਸੁਚੇਤਨਾ ਦਾ ਮੇਲ ਹੈ। ਰਹੱਸ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 4

(ਅ) ਅਣਜੋੜ ਵਿਆਹ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਨਾ ਹੋਣਾ। ਔਰਤ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਰੀਤ। 4

(ੲ) ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਗੁਲਾਮ ਦਾ ਰਿਸਤਾ। 2

(ਸ) ਬੁੰਦਾਂ ਦੀ ਭਾਵੀ ਮੌਤ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਦਾ ਜਿਕਰ ਹੈ। 2

(ਹ) ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੋਗ-ਗੀਤ। 1

(ਕ) ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ। 1

(ਖ) ਦੈਂਤਾਂ ਵਰਗੇ। 1

3. ਲੇਖ ਦਾ ਸਾਰ ਸਹੀ ਲਿਖਣ ਤੇ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। 5

4. (ੳ) ਕੁਰਾਗੀਏ ਦਾ ਡੂਮ ਯਾ ਮਰਾਸੀ ਕਹਿ ਕੇ। 2
- (ਅ) 1599 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਨਾਲ ਹੋਈ। 2
- (ੲ) ਬੰਬਈ ਅਤੇ ਕਲਕਤਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ। 2
- (ਸ) ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਕਮਲਾ ਅਕਾਲੀ 1889 ਵਿਚ। 2
- (ਹ) ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਸਾਹਮਣੇ। 1
- (ਕ) ਬਾਬਾ ਵਰਿਆਮਾਂ। 1
5. ਨਾਟਕ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉੱਤਰ ਦੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। 4
6. (ੳ) ਸ਼ੋਭਾ-ਸਕਤੀ ਨਾਟਕ ਦੀ ਔਰਤ ਪਾਤਰ। ਕੰਵਲ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸ਼ੋਭਾ ਦੀ ਨੂੰਹ। 4
- (ਅ) ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦਾ। 2
- (ੲ) ਸਤੀਸ਼, ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ। 2
- (ਸ) 1951 1
- (ਹ) ਗਰਮੀ ਦੀ ਰੁੱਤ। 1
- (ਕ) ਸ਼ੋਭਾ-ਸਕਤੀ। 1

(6)

2082/2032

ਭਾਗ - (ਅ)

7. ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਲਿਖਣ ਤੇ ਬਣਦੇ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। 4

8. (ੳ) 1469 ਈ. ਵਿਚ।

(ਅ) ਹੀਰ-ਰਾਂਝਾ।

(ੲ) ਅਜੀਤ ਕੌਰ।

(ਸ) ਪੰਜ-ਪਾਣੀ।

(ਹ) 1173।

(ਕ) ਪ੍ਰੋ. ਆਈ. ਸੀ. ਨੰਦਾ। $6 \times 1 = 6$

9. ਨਿਬੰਧ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਲਿਖਣ ਤੇ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। 10

10. ਜੇਕਰ ਕਹਾਣੀ ਵਿਸ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਨੰਬਰ ਦੇ ਦਿਓ। 5

2082/2032

(7)

2082/2032

11. ਸਿਰਲੇਖ : ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ।

1 + 4 = 5

ਸੰਖੇਪ : ਬੇਰੁਜਗਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਢਾਂਚੇ ਉਪਰ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰੁਜਗਾਰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨੁੱਖ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ ਦੀ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਉਸ ਅੰਦਰ ਨਫ਼ਰਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

2082/2032